

Miljöutredning

I samarbete med SITA Sverige AB har vi utfört en miljöutredning på Markbyggarna.

Behovet av ny miljöutredning görs vid ledningens genomgång och vid årlig revision. Vid utredningen har ett antal miljökriterier använts ex, en miljöpåverkans allvarlighetsgrad, omfattning, varaktighet och sannolikhet. Utefter detta och tidigare erfarenheter har sedan en bedömning gjorts där vi har identifierat våra betydande miljöaspekter. Dessa miljöaspekter skall alltid beaktas i verksamheten, utöver detta kan det finnas projektspecifika miljöaspekter att ta hänsyn till ex, buller, dammspridning. Vi identifierar och analyserar våra miljöaspekter kontinuerligt.

Våra betydande miljöaspekter som orsakar miljöpåverkan:

Resursförbrukning.

Markbyggarnas verksamhet är i huvudsak i Jönköpings län med enstaka projekt utanför länet. Då de enskilda projekten ofta är utspridda innebär detta en i förhållande till verksamhetens storlek ansenlig resursförbrukning. Detta innebär också att hänsyn måste tas till lokala krav från ex, kunder, kommuner, myndigheter och privatpersoner. Transporter och maskiner står för verksamhetens huvudsakliga energiförbrukning, följande energislag används.

- Diesel används som bränsle till ex, grävmaskiner, lastbilar, hjullastare, tjältiningsaggregat. Bland annat av ekonomiska skäl finns i dagsläget inget alternativ som kan ersätta dieseln. Dock får Endast diesel av miljöklass 1 användas. Mängden diesel som förbrukas mäts genom uppföljning av våra maskin- och fordonsleverantörer.
- Bensin används som bränsle till mindre fordon och maskiner. Alkylatbensin används till alla småmaskiner ex, vibroplattor, motorsågar, motorkäpplar. Mängden bensin som förbrukas mäts genom egen uppföljning.
- Förnyelsebara bränslen ex, RME/rapolja används vid behov ex, trånga utrymmen eller inomhusarbeten (alltid).
- El används till ex, kontor, etableringar, sorteringsverk, pumpar, handmaskiner. I dagsläget sker ingen mätning eller uppföljning av elförbrukningen i verksamheten.

Markbyggarna förbrukar även råvaror i verksamheten. Detta sker både genom inbyggt material och hjälpmaterial, de vanligaste produkterna som används följer nedan:

- Naturgrus/sand används som överbyggnads och fyllnadsmaterial, då detta är ändliga naturresurser skall användandet begränsas genom återvinning.
- Bergkrossmaterial används som överbyggnadsmaterial och finns i betydligt större mängd än naturgrus.
- Återvunnen asfalt används till inblandning i bärlagergrus. Vaksamhet mot föroreningar ex, tungmetaller från fordon krävs.

Miljöledningssystem för Markbyggarna i Jönköping Aktiebolag

- Återanvända schaktmassor används som fyllnads, överbyggnadsmaterial och matjord, vaksamhet mot föroreningar krävs.
- Bituminösa beläggningmaterial innehåller bland annat petroleumprodukter och asfaltsklister innehåller lösningsmedel. Markbyggarna köper alla beläggningsarbeten av företag som är certifierade enligt ISO 14001.
- VA- material mark ex, PP-, PE-, betong-, stålmaterial.
- Betong, cement, plattor, stenmaterial, stängsel och utrustning.
- Trä används t.ex. vid pallning, formning. Hög grad av återanvändning och återvinning.
- Cellplast och mjuk isolering används som markisolering och till pallning av kulvertrör.
- Trafikanordningar av stål, aluminium och plast ex, körplåt, gångbroar och sidomarkeringskärmar.

Utsläpp till luft.

Transporter och fordon är den största enskilda miljöbelastningen i Sverige. Markbyggarnas verksamhet ger i huvudsak upphov till luftutsläpp från transporter och maskiner men även resor till och från arbetet och i tjänsten bidrar. All bygg verksamhet innebär att stora mängder material transporteras till och från arbetsplatser samt flyttas och bearbetas inom arbetsområdet. Detta medför att stora mängder avgaser genereras och det påverkar klimatet och bidrar till växthuseffekten genom gaser, förurning, marknära ozon, avfall, miljöfarliga restprodukter. Emissioner kan minskas genom effektivare transporter och nyare maskiner. Markbyggarna hyr in alla transport och maskintjänster och ställer höga krav på miljöklassning och på användandet av bästa möjliga teknik varför behov av efterbehandling av avgaser ej finns i dagsläget.

Utsläpp till mark och vatten.

Markbyggarnas verksamhet kan ge utsläpp till mark och vatten, de huvudsakliga utsläppskällorna redovisas nedan:

- Återvunna fyllnadsmassor och återvunnet bärlagergrus kan innehålla föroreningar som kan lakas ur vid kraftigt regn.
- Oavsiktliga utsläpp och däcksslitage från fordon/maskiner kan sprida farliga ämnen.
- Länsvatten från arbetsplatser släpps ut i dagvattensystemet eller i diken, vattendrag.

Kemikalie och drivmedelshantering.

I Markbyggarnas verksamhet förekommer farliga ämnen som är förknippade med en mängd hälso- och miljöeffekter och som genom sina toxikologiska eller fysikalisk- kemiska egenskaper kan leda till ohälsa eller skador på miljön. Dessa ämnen är ex, diesel, bensin, oljor, lösningsmedel, tillsatsmedel, färger mm. Farliga ämnen innefattar också brandfarliga och explosiva varor. Ämnena är ofta

Miljöledningssystem för Markbyggarna i Jönköping Aktiebolag

inköpta kemiska produkter, men farliga ämnen kan också finnas inuti eller utanpå andra varor eller material. De kan också bildas på arbetsplatsen, ex avgaser. Farliga ämnen kan dessutom tränga undan syret i luften och orsaka farliga reaktioner. Människor kan utsättas för risker vid inandning av luftförorening som ämnet bildat, inandning av luft med för lite syre, hudkontakt med ämnet, förtäring av ämnet (ex, från sina fingrar) och brand eller explosion. Detta innebär att hanteringen av kemikalier måste skötas noga enligt följande.

- Lagkrav från Arbetsmiljöverket (www.av.se) ex, AFS 2000:3, AFS 2000:4, AFS 2005:17.
- Utbytesprincipen ingår i lagen om kemiska produkter. Detta innebär att miljömässigt bättre alternativ skall väljas då funktionsmässigt likvärdiga alternativ finns.
- Förpackningar och behållare som innehåller farliga ämnen ska vara märkta med uppgifter av betydelse ur hälso- och miljöskyddssynpunkt. Detta innebär att när vi köper större mängder av ex, oljor, diesel och själva tappar upp dem i mindre behållare ska de alltid märkas.
- Förteckningar över farliga ämnen skall finnas på arbetsplatsen, för rörlig verksamhet och i mindre projekt kan en samlad förteckning upprättas.
- Varuinformationsblad skall följa med all hälso- och miljöfarliga produkter. Detta varuinformationsblad skall innehålla 16 obligatoriska punkter och vara skrivet på svenska, där finns ex, uppgifter om produktens sammansättning och klassificering, farliga egenskaper, åtgärder vid första hjälpen, åtgärder vid brand, åtgärder vid spill, miljöfarlighet avfallshantering, lagringsanvisningar och personliga skyddsåtgärder. Varuinformationsblad skall finnas lättillgängligt för all personal.
- Alla kemiska produkter skall kontrolleras mot kemdatabas (www.kemi.se) och mot AFS 2005:17 (www.av.se).
- Riskbedömning skall göras på alla projekt där även hänsyn tas till andra risker än kemiska.
- Information och instruktioner skall ske till berörd personal.
- Tillstånd från Arbetsmiljöinspektionen krävs för att få hantera vissa ämnen. Se bilaga 3, AFS 2000:3.

Avfallshantering.

Avfallet påverkar i stor grad miljön. Brutna kretslopp ger sopberg och uttag av råvaror från jordskorpan. Ur deponierna lakas ämnen ur till mark och vatten vilket kan skada omkringliggande miljö. Urlakade ämnen kan också reagera med naturligt förekommande kemiska föreningar i marken och på så sätt frigöra giftiga ämnen från dessa. Från deponierna kan giftiga gaser och dålig lukt frigöras till omgivningen. Markbyggarnas avfallsmängd och typ av avfall styrs och påverkas genom

- Planerade inköp.
- Metod och materialval.
- Föreslå kunder alternativ med återvunnet material.
- Effektiv och välplanerad källsortering.

Miljöledningssystem för Markbyggarna i Jönköping Aktiebolag

- All Markbyggarnas avfallshantering sköts av SITA Sverige AB (www.sita.se)

Farligt avfall skall hanteras enligt förordningen om farligt avfall. Exempel på farligt avfall i Markbyggarnas verksamhet är spillolja, oljefilter, använda fettpatroner, batterier mm. Farligt avfall får inte blandas med annat avfall. Transportören och mottagaren av farligt avfall skall ha särskilt tillstånd för detta. Ett transportdokument skall upprättas för varje enskild transport, som sedan arkiveras.

Förorenad mark.

Vid schaktarbeten krävs vaksamhet och kunskap för att upptäcka möjliga föroreningar i massorna. Före schaktstart kontrolleras eventuell geoteknisk undersökning och om det har funnits någon verksamhet i området som har kunnat ge upphov till markföroreningar ex, bensinstation, industri, bangård, förråd eller annat. I Jönköpings kommun användes exempelvis indränkt makadam som bärlager under en tidsperiod, detta är cancerframkallande och klassat som farligt avfall. Vid misstanke om förorening ex, oljelukt, missfärgning skall arbetet avbrytas för vidare åtgärder. Kommunens miljökontor är tillsynsmyndighet. Enligt miljöbalken är det i första hand utövaren av den verksamhet som givit upphov till föroreningen som är ansvarig för eventuell sanering. Exempel på föroreningar i jordmassor är olja, kreosot, bly, kvicksilver, koppar, DDT och PCB. Förorenade massor utgör Farligt avfall och omfattas därmed av bestämmelserna under avfallshantering.